

ทะเบียนข้อมูลทางศาสนา ตำบลบ้านโป่ง

จัดทำโดย ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย

คำนำ

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของวัดและอารามสงฆ์ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านโป่ง จากเจ้าอาวาสวัดของแต่ละวัด ในส่วนข้อมูลของอารามเวียงมนต์นั้นได้เก็บข้อมูลจากนายศักดิ์สิทธิ์ ชัยชุม ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ โดยได้จัดทำแผนที่ศาสนสถานในเขตพื้นที่และประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

จัดทำโดย

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง

จัดทำครั้งที่ ๑

วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗

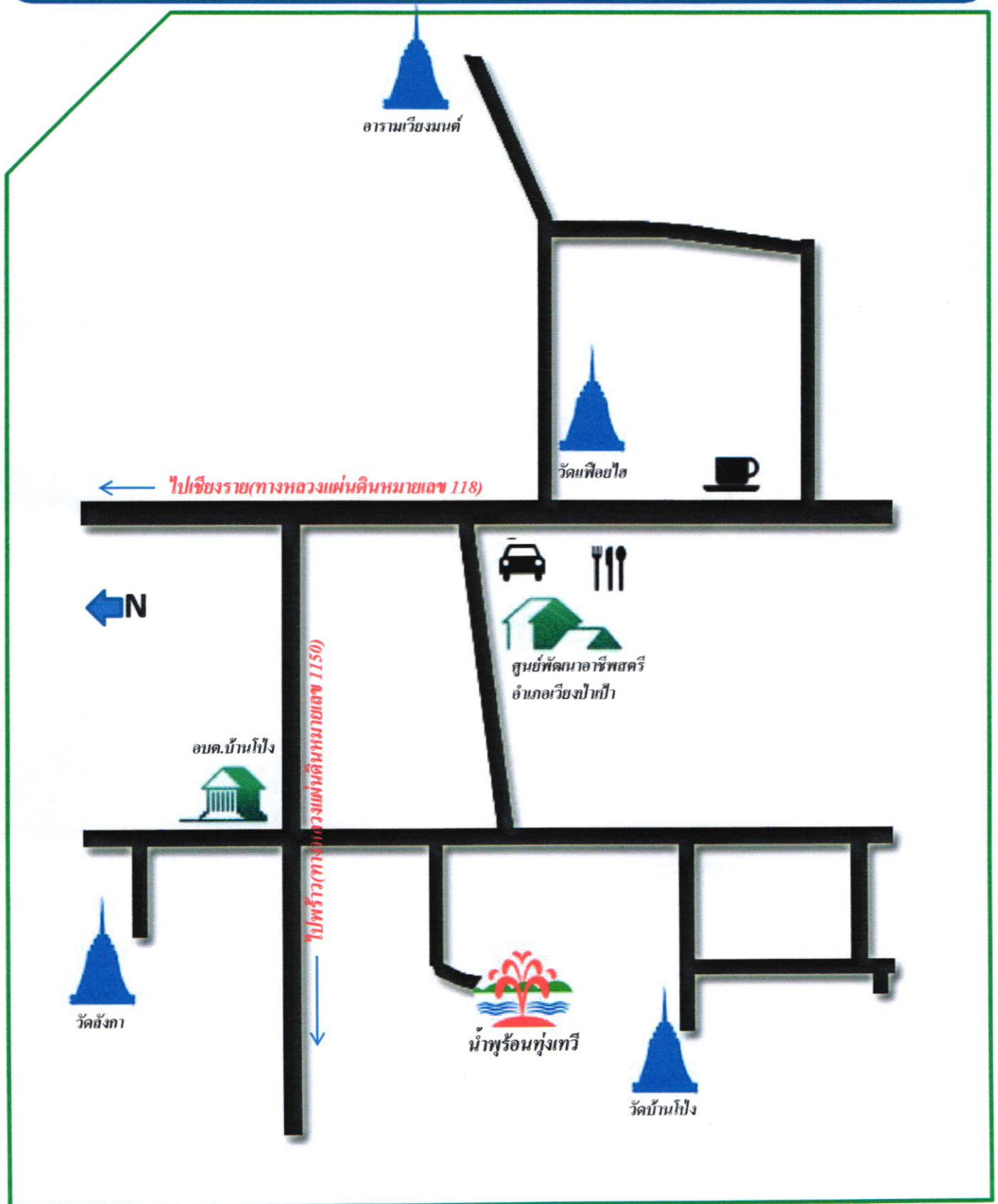
สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
แผนที่ศาสนาสถานในเขตพื้นที่ตำบลบ้านโป่ง	๑
ประวัติวัดบ้านโป่งเทวี	๒
ประวัติวัดเพื่อยไฮ	๔
ประวัติอารามเวียงมนต์	๗
ประวัติวัดลังกา	๙

แผนที่ศาสนสถานในเขตพื้นที่ตำบลบ้านโป่ง

๑

ประวัติวัดบ้านโป่งเทวี

เริ่มแรกเดิมที่ราษฎรโดยการนำของพระยาเสนาขันธ์ (ตันตระกุล ธนะขันขันธ์) และพระเทพณรงค์(ตันตระกุล ทาอุปรงค์) โดยเจ้าผู้ปกครองเชียงใหม่คือเจ้าแก้ววรรัตนได้โปรดให้นำราษฎร เดินทางมาปลูกบ้านแปงเมือง ณ อำเภอเวียงป่าเป้าในปัจจุบัน ราษฎรส่วนหนึ่งมองเห็นชัยภูมิตรงบ้านปางไคร้ ตำบลแม่เจดีย์ เหมาะแก่การเพาะปลูกจึงหวดสร้างบ้านแปงเมือง ราษฎรอีกส่วนเดินทางขึ้นเหนือมา ยึดเอาบ้านเพือยไฮเป็นที่ทำมาหากินเพราะเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนาทำสวนเลี้ยงสัตว์ ต่อมาเมื่อมีราษฎรมากขึ้นที่ทำมาหากิน และที่อยู่แคบขึ้น กรอบกับพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วม จึงมีราษฎรส่วนหนึ่งโดยการนำของ นายวงศ์ นายปัญญา พวกกันมาสร้างที่พักทำไร่ทำสวน และนำสัตว์มาเลี้ยง ณ ที่ตั้งบ้านโป่งเทวี ภายหลังจึงมีราษฎรมองเห็นว่ามีชัยภูมิเหมาะแก่การทำการกสิกรรมจึงพากันอพยพมาอยู่มากขึ้นรอบเมืองเชียงใหม่เกิดข้าวยากหมากแพง จึงมีราษฎรจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอหางดง สันป่าตอง จอมทอง สันกำแพง สันทราย และอำเภอดอยสะเก็ด มาอยู่เป็นชุมชนมากขึ้นราษฎรส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา จึงร่วมกันตั้งอารามขึ้น ณ ที่ ปัจจุบันเรียกว่า “ วัดบ้านโป่งเทวี ” และไปนิมนต์ “ครูบาใจ ธมมโชโต” จากวัดเพือยไฮมาเป็นเจ้าอาวาส ราวปี พ.ศ. ๒๕๐๓ หมู่บ้านนี้มีอายุประมาณ ๑๕๐ ปี ปัจจุบันพระครูชัยการโกวิท เป็นเจ้าอาวาส

ประวัติพระเจ้าแสนแซ่

พระเจ้าแสนแซ่เป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่สวยงามและศักดิ์สิทธิ์มากประดิษฐานอยู่ที่วัดบ้านโป่งเทวี ๑๒๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านโป่ง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ณ ปัจจุบันนี้มีอายุร่วม ๑๐๐๐ ปี ตามที่กรมศิลปฯ ได้ขึ้นทะเบียนเอาไว้ในเดิมทีประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๒๐ ชาวบ้านได้ไปขุดพบที่วัดร้างแห่งหนึ่งไม่ไกลจากหมู่บ้านไปทางทิศตะวันตก ราว ๗ กม. และได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่วัดลังกา ในปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ได้อัญเชิญมาประดิษฐานอยู่ที่วัดบ้านโป่งเทวีปัจจุบัน เหตุที่ได้อัญเชิญมานั้น เพราะชาวบ้านได้นิมิต(ฝัน)ว่าพระเจ้าแสนแซ่องค์นี้อยากมาประดิษฐานอยู่ที่วัดแห่งนี้ชาวบ้านก็ได้อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ที่วัดบ้านโป่งเทวีแห่งนี้จนถึงปัจจุบัน ที่ว่าพระเจ้าแสนแซ่นั้น แซ่คือสลักนั่นเอง พระองค์นี้ไม่ได้หล่อช่างสมัยก่อนแยกทำเป็นชิ้นๆแล้วนำมาประกอบเป็นองค์พระโดยตอกสลักให้ติดเป็นองค์พระ

พระเจ้าแสนแซ่องค์นี้ มีหน้าตักกว้าง ๔๐ นิ้ว สูง ๗๙ นิ้ว ชื่อสามัญเรียกว่า พระสิงห์สามเชียงแสนชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า “พระเจ้าแสนแซ่”

ประวัติวัดเพ็ญไฮ

วัดเพ็ญไฮเป็นวัดเก่าแก่และได้สร้างขึ้นก่อนวัดใดๆในอำเภอเวียงป่าเป้า ดังนี้ ประวัติเล่าว่าได้สร้างขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๒๓๕ ตรงกับเดือนหกเหนือ ขึ้น ๑๑ ค่ำ โยมีเจ้าอินทวิชานนท์เป็นผู้ครองนครเชียงใหม่ ได้แต่ตั้งให้พระยาไชยธรรมรงค์ พร้อมประชาราษฎรชาวเชียงใหม่ และได้นิมนต์เอาพระภิกษุ สามเณรขึ้นมาหักล้างถางพงเป็นบ้านเมืองเพ็ญไฮพระสงฆ์ที่มานั้นมีหลายรูปแต่ที่ปรากฏชื่อ พระบาลี แต่ประชาชนทั้งหลายมักเรียกท่านว่า “ครูบากุด” หรือ อุบากุด เพราะท่านองค์นี้มีนิว้เท้าขาดไปข้างละหนึ่งนิ้วมาตั้งแต่กำเนิด และท่านมีนิสัยไม่เกรงกลัวต่อบุคคลใดๆและเคร่งครัดในทางวินัยมาก และเป็นพระที่คลั่งไสยศาสตร์มาก เดิมท่านอยู่บ้านไฮเชียงตุงพอพวกพระยาเจ้าเมืองเชียงใหม่ได้ขยายอาณาเขตขึ้นมาตั้งบ้านเมืองขึ้นมาใหม่ก็ได้นิมนต์เอาพระรูปหนึ่งเป็นหัวหน้าขึ้นมาตามพอมายังศูนย์กลางแห่งเมืองก็ได้พากันถางป่าทำเป็นบ้านช่องคุ้มเจ้านายและวัดวาอารามขึ้นเมืองสร้างได้เป็นรูปร่างบ้านเมืองแล้วทางเจ้าพระยาจึงปรึกษาหารือกันกับท่านอุบาลีว่าเราจะเรียกบ้านเมืองที่สร้างขึ้นใหม่ว่าอย่างไร เมื่อนั้นพระอุบาลีก็มาคิดถึงบ้านเกิดเมืองนอนที่เคยอยู่มาก่อนคือ “บ้านไฮ” ก็เอามาผสมกับชื่อเจ้าพระยาไชยธรรมรงค์(ต้นไทรทางเหนือเรียกว่าต้นไฮ) ก็ได้ตั้งชื่อว่าเมืองไชย หรือเรียกอีกอย่างว่าเมืองเพ็ญไฮ พออยู่มาไม่นานเจ้าพระยาก็มาคิดอยากได้สรืมหาโพธิ์เพื่อให้เป็นที่สักการบูชาจึงได้นำท่านอุบาลีไปเมืองเชียงใหม่ พอติเจ้าพระยาเมืองเชียงใหม่ได้เตรียมเอาไปปลูกที่เมืองฝางพอรู้ข่าวเจ้าพระยาเมืองเพ็ญไฮต้องการจะปลูกไม้สรืมหาโพธิ์จึงได้มอบให้พร้อมด้วยแก้วสามดวงเมื่อพระยาเมืองเพ็ญไฮและพระอุบาลีได้รับกิ่งมหาโพธิ์และพระธาตุก็นำมาปลูกที่หลังพระวิหารก่อนที่จะปลูกลั่น เจ้าพระยาได้ให้ประชาชนขุดดินลึกประมาณ หนึ่งเมตรแล้วเอาอิฐก่อเป็นรูปเจดีย์ทับเอาไว้แล้วนำเอาแก้วสามดวงและพระธาตุสองดวงใส่ผอบไว้แล้วก่อทับเสีย แล้วก็ปลูกต้นสรืมหาโพธิ์ทับ ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๒๐ ได้เป็นชื่อวัดเป็น “วัดศรีบุญเรือง” และเปลี่ยนกลับเป็น “วัดเพ็ญไฮ” อีกทีเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕

สำหรับรายนามเจ้าอาวาสวัดเพ็ญไฮและประวัติที่ทราบ ดังนี้

๑. พระอุบาลี (ผู้ก่อสร้างวัดเพ็ญไฮ)
๒. ครูบาริยะ
๓. ครูบาใจ
๔. พระถวัลย์
๕. พระบุญมา ยาวุฒิ

๖. พระอธิการคำ แสงปัญญา
๗. พระใจสิริมงคล
๘. พระสม สุยะ
๙. พระล้วน ใจยา
๑๐. พระครูพิศาล นครกิจ (สม สิงห์บุญ)อดีตเจ้าคณะอำเภอเวียงป่าเป้า
๑๑. พระอธิการถนอมชาคุโล
๑๒. พระอุดม กตปุญโญ
๑๓. พระอธิการจำเริญ จันทวณฺโณ (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ถึงปัจจุบัน)

ประวัติอารามเวียงมนต์

หมู่บ้านสัน หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านโป่ง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายก่อตั้งขึ้นมาเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๘ โดยนายอินตา สุริยะชัยยา ผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้นได้นำชาวบ้านมาปรับปรุงพื้นที่เห็นว่าสมควรจะอนุรักษ์ที่คูเมืองโบราณ ไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เห็น แต่คูเมืองโบราณเกิดขึ้นสมัยใดไม่ได้บันทึกไว้ และเนินการก่อสร้างศาลาหลังแรกในปี ๒๕๔๐ เพื่อประกอบศาสนกิจ และวิหารเรียงตามลำดับจนเสร็จสมบูรณ์เมื่อปี ๒๕๕๖ ในบริเวณนี้มีพื้นที่อยู่ทั้งหมดจำนวน ๔๒ ไร่ แต่มีโฉนดอยู่ ๒ แปลงคือแปลงที่ ๑ เลขที่ ๒๙๔๓๗ จำนวนเนื้อที่ประมาณ ๘ ไร่ ๓ งาน ๗๒ ตารางวา และแปลงที่ ๒ เลขที่ ๒๙๔๓๘ จำนวนเนื้อที่ประมาณ ๔ ไร่ ๓ งาน ๒๖ ตารางวา

๑. คณะกรรมการหมู่บ้าน

- นายประดิษฐ์	ธิจิตตัง	ผู้ใหญ่บ้าน
- นายศักดิ์สิทธิ์	ชัยชุม	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- นายสมชาย	ยาวุฒิ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- นายอินทร์	บุญสม	ผู้ช่วย ผ.ร.ส
- นายบุญส่ง	ดีโก้	สมาชิกสภาฯ อ.บ.ต.
- นางพิละฎา	อโนชติ	สมาชิกสภาฯ อ.บ.ต.
- นายทองอินทร์	เกียงมะนา	ไวยาวัจกรณ
- นายเสนาะ	นนทะสาया	มัคทายก
- นายอินตา	สุริยะชัยยา	กรรมการ
- นายประเสริฐ	สิงห์บุญ	กรรมการ
- นายสิงห์คำ	มหาคำ	กรรมการ
- นายประพันธ์	ดาวงค์	กรรมการ
- นางนวลจันทร์	ใจบาล	กรรมการ
- นายบุญมี	ดีเต๊ะ	กรรมการ
- นายธนะพน	วงศ์ขันแก้ว	กรรมการ
- นายสายันต์	อุทธาสม	กรรมการ
- นายบุญศรี	กันธิ	กรรมการ
- นางมาลา	บุญปิ่น	กรรมการ
- นางปุย	เต็มประดา	กรรมการ
- นายวิจิตร	หล้านวล	กรรมการ
- นายชัชวาลย์	แช่ท้าว	กรรมการ

ประวัติวัดลังกา

วัดลังกา เลขที่ ๔๑๒ หมู่ ๔ ตำบลบ้านโป่ง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ เดิมทีเป็นวัดร้างมาก่อนตั้งที่ต้นโพธิ์หน้าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง เพราะมีสภาพที่เป็นแพะเป็นทุ่งกว้างเหมาะสำหรับการเลี้ยงสัตว์มากกว่าและจวบกับยังไม่มีแหล่งชุมชนหรือบ้านเรือนจึงเกิดเป็นวัดร้างเพราะบางครั้งบางที่มีพายุลมแรงพัดหลังคาวัดปลิวเสียหายบ้างเกิดเรื่องราวแปลกๆขึ้นภายในวัดบ้างพระเณรอยู่อย่างยากลำบากจึงทิ้งให้เป็นวัดร้างชื่อ วัดม่อนแก้วดอนเต้า (ตั้งไว้แต่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน) จึงยังไม่มีชื่อที่แน่ชัดและแน่นอน ต่อมาเมื่อพระจี ซึ่งได้เดินธุดงค์มาจากจังหวัดเชียงใหม่มาพักเป็นฝ่ายสงฆ์ โดยมีท้าวธนู สุขเกษม เป็นประธานฝ่ายฆราวาสซึ่งเป็นผู้นำในขณะนั้น ได้พร้อมใจกันกับชาวบ้านลังกาทุกคน ได้ช่วยกันสร้างวัดขึ้นมาใหม่ ณ. ปัจจุบันแห่งนี้ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๖

โดยการสร้างวัดในขณะนั้น ได้สร้างกุฏิสงฆ์ ศาลาการเปรียญ (ศาลา ๙ ห้อง) เพื่อจัดเป็นที่ทำบุญของต่างๆของวัดก่อน และสร้างกำแพงรอบวัด สร้างวิหารหลังแรก เหตุการณ์ที่สำคัญของวัด คือ ๑. สร้างวัดครั้งแรก ๒. สร้างวิหารหลังแรก ๓. การได้พระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ (พระเจ้าแสนแซ่) ๒ องค์ นำไปฝากวัดบ้านโป่งเทวี ๑ องค์ ต่อมาก็ให้วัดบ้านโป่งเทวีไปดูแล ๑ องค์ จนถึงปัจจุบันนี้ทั้ง ๒ องค์ได้มาจากวัดร้างที่อยู่ห่างจากวัดไปประมาณ ๒ กิโลเมตรกว่า การสร้างสิ่งถาวรวัตถุและการบูรณะปฏิสังขรณ์ของเก่าได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาตามยุคตามสมัยจนเจริญมาเรื่อยๆจนถึงปัจจุบันนี้ถูกต้องตามพุทธานุญาตและพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ไทย และกฎหมายบ้านเมืองดังเช่นทุกวันนี้ ซึ่งมีพระภิกษุจำพรรษาประมาณปีละ ๒ รูป สามเณรปีละ ๒ รูป เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้ ดังมีรายนามเจ้าอาวาส ตั้งแต่รูปแรกจนถึงปัจจุบันดังต่อไปนี้ จำนวน ๒๐ รูป

รายนามเจ้าอาวาส

รูปที่ ๑. พระจี (เดินธุดงค์มาจากจังหวัดเชียงใหม่)	พ.ศ. ๒๔๗๖	ถึง พ.ศ. ๒๔๗๙
รูปที่ ๒. พระจันทร์ เต๊ะจ๊ะสอน	พ.ศ. ๒๔๗๙	ถึง พ.ศ. ๒๔๘๑
รูปที่ ๓. พระอินผาย บัวราช	พ.ศ. ๒๔๘๑	ถึง พ.ศ. ๒๔๘๒
รูปที่ ๔. พระผาย ที่นิมนต์มาจากวัดหนองยาว	พ.ศ. ๒๔๘๒	ถึง พ.ศ. ๒๔๘๓
รูปที่ ๕. พระตุ้ยที่นิมนต์มาจากวัดป่าจี้ว	พ.ศ. ๒๔๘๓	ถึง พ.ศ. ๒๔๘๕

รูปที่ ๖. พระอินสม แก้วปัญญา	พ.ศ. ๒๔๙๐	ถึง พ.ศ. ๒๔๙๐
รูปที่ ๗. พระสม อสุจารโ (ชัยนาม)	พ.ศ. ๒๔๙๐	ถึง พ.ศ. ๒๔๙๕
รูปที่ ๘. พระอุ่น ปณฺณาวโร	พ.ศ. ๒๔๙๕	ถึง พ.ศ. ๒๔๙๖
รูปที่ ๙. พระอินแก้ว พุทธวโร	พ.ศ. ๒๔๙๖	ถึง พ.ศ. ๒๔๙๘
รูปที่ ๑๐. พระอินธำ อคฺคธมฺโม	พ.ศ. ๒๔๙๘	ถึง พ.ศ. ๒๔๙๙
รูปที่ ๑๑. พระบุญศรี ธมฺมโชโต	พ.ศ. ๒๔๙๙	ถึง พ.ศ. ๒๕๐๐
รูปที่ ๑๒. พระอินสม ปาติบ นิมนต์มาจากวัดเพ็ญไฮ	พ.ศ. ๒๕๐๐	ถึง พ.ศ. ๒๕๐๒
รูปที่ ๑๓. พระบุญศรี อริยวังโส	พ.ศ. ๒๕๐๒	ถึง พ.ศ. ๒๕๐๘
รูปที่ ๑๔. พระบุญมา ภาทจาโร	พ.ศ. ๒๕๐๘	ถึง พ.ศ. ๒๕๑๖
รูปที่ ๑๕. พระดวงทิพย์ อชฺฐจาโร	พ.ศ. ๒๕๑๖	ถึง พ.ศ. ๒๕๒๔
รูปที่ ๑๖. พระสิงห์ทอง สมาจาโร	พ.ศ. ๒๕๒๔	ถึง พ.ศ. ๒๕๒๗
รูปที่ ๑๗. พระอธิการอินเหลา ธมฺมรคโต	พ.ศ. ๒๕๒๗	ถึง พ.ศ. ๒๕๒๙
รูปที่ ๑๘. พระอธิการบุญเพชร สมณจารี	พ.ศ. ๒๕๒๙	ถึง พ.ศ. ๒๕๕๒
รูปที่ ๑๙. พระฉัตรชัย จันทวณฺโณ	พ.ศ. ๒๕๕๒	ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔
รูปที่ ๒๐. พระธาดาพงศ์ ธมฺมโชโต	พ.ศ. ๒๕๕๔	จนถึงปัจจุบันนี้

ปัจจุบัน พระธาดาพงศ์ ธมฺมโชโต รักษาการเจ้าอาวาสวัดลังกาได้นำศรัทธาประชาชนผู้ใจบุญพร้อมกันพัฒนาสิ่งก่อสร้างขึ้นมาใหม่ มีพระธาตุลังกามหาโชคสำเร็จผลทันใจ ศาลา๑๒ราศี ศาลาพระสังกัจจายย์ศาลาพระสิวลี, ชุมประวัตินี้วัดลังกา, ศาลาพระอุปัคฺต, และบูรณปฏิสังขรณ์วิหาร ทำประตูหน้าต่างไม้แกะสลักใหม่ ทำป้ายหน้าวัดลังกา และได้พัฒนาปรับปรุงสถานที่วัดลังกาให้มีความเจริญเพื่อเป็นวัดที่สมบูรณ์แบบของบวร พระพุทธศาสนาสืบต่อไป. ประวัติดังนี้จัดทำเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พระธาดาพงศ์ ธมฺมโชโต

